

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента **Ткач Марії Михайлівни**
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів

дисертації

СЄ СЯОЛУ

«Методика формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів
мистецтв у процесі вокально-хорового навчання»,
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 – Середня освіта (музичне мистецтво)

У результаті опрацювання дисертаційного дослідження Сє Сяолу, яке присвячено вивченню актуальної проблеми формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання, нами було встановлено обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, що забезпечено коректним використанням відповідних методів, наукових підходів та педагогічних принципів.

Відповідно до логіки проведення дослідження дисертантом на різних етапах проведення наукового пошуку доцільно був використаний комплекс взаємодоповнюючих дослідницьких *методів*, серед яких: теоретичні методи (історико-педагогічний, логіко-теоретичний та порівняльний аналіз наукової літератури; синтез, абстрагування, конкретизація, узагальнення тощо); методи моделювання, проектувальні методи; група емпіричних методів (анкетування, бесіди, опитування, спостереження, педагогічний експеримент та ін.); а також методи математичної статистики для обробки й аналізу одержаних даних та їх порівняння із вихідними положеннями.

Для встановлення цілісної методологічної рамки дослідження дисертантом у роботі було застосовано сукупність наукових *підходів*: особистісно-усвідомленого, культурологічного та творчо-ціннісного, які забезпечили отримання різнопланових характеристик досліджуваного педагогічного явища. Концептуальною основою формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання виступили розроблені автором *принципи*, а саме: принцип активізації слухової діяльності студентів факультетів мистецтв у процесі вивчення вокально-хорових творів; принцип усвідомлення специфіки художньо-музичної мови у виконавській діяльності; принцип актуалізації широкого використання інформаційних технологій. Важливо, що означені принципи охопили весь простір вокально-хорового навчання студентів факультетів мистецтв, доповнюючи та підсилюючи дію один одного.

Актуальність обраної дисертантом проблеми не викликає сумнівів, оскільки сучасні гуманістичні тенденції розвитку вищої мистецької освіти потребують суттєвого оновлення її змісту шляхом упровадження інноваційних

підходів для вирішення завдань щодо забезпечення якісної фахової підготовки студентів мистецьких спеціальностей. Важливого значення у фаховій підготовці студентів факультетів мистецтв набуває вокально-хорове навчання, яке створює можливості для широкого та всебічного вивчення музичної культури, сприяє загально-музичному розвитку фахівця, розширює його виконавські можливості та дозволяє опанувати цілу низку необхідних професійних компетентностей, які в цілому забезпечують зростання його професійної майстерності. Саме вокально-хорова діяльність виступає важливим засобом самореалізації особистості, що є базовим для прояву інтерпретаційної творчості. У зв'язку з цим, актуалізується роль інтерпретаційних умінь, які передбачають використання вже набутого досвіду, певних знань художньо-звукової реалізації музичного тексту в процесі виконання вокально-хорових творів.

З огляду на викладене вважаємо, що проблема формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання є актуальною та зумовлена сучасними вимогами до підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю.

Наукова новизна одержаних результатів. Здобувачем уперше здійснено низку послідовних дій щодо досліджуваного педагогічного явища, а саме: уточнено та конкретизовано сутність поняття «інтерпретаційні вміння студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання»; систематизовано методологічні підходи до фахового навчання студентів факультетів мистецтв університетів (особистісно-усвідомлений, культурологічний та творчо-ціннісний); визначено сутність, зміст та обґрунтовано структуру досліджуваного феномену (мотиваційно-ціннісний, комунікативно-оцінний, рефлексивно-емоційний та діяльнісно-вольовий компоненти), розкрито його методичне значення у вокально-хоровій діяльності студентів факультетів мистецтв.

Новизна полягає в авторській інтерпретації поняття «інтерпретаційні вміння студентів факультетів мистецтв», які формуються в процесі вокально-хорового навчання», як складний процес аналітико-синтетичної діяльності кори головного мозку, що закріплює комплекс інтелектуальних, емоційних, регулятивних і вольових якостей особистості, які обумовлюють створення художньо-звукової реалізації вокально-хорового твору на основі застосування інтерпретаційних знань у практичній діяльності. Розглядаючи вміння як здатність належно виконувати певні дії, що засновані на доцільному використанні студентом вже набутих знань і навичок, інтерпретаційні вміння забезпечують цілісне розуміння творів вокально-хорового мистецтва.

Наукомісткий та міждисциплінарний потенціал досліджуваного феномену скерував дисертанта до обґрунтування комплексу методичних засад, які охоплюють принципи, педагогічні умови та власне методика формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-

хорового навчання. Розроблена авторська методична модель формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв від мети дисертаційного дослідження через зазначені вище наукові підходи, основні принципові положення, структуру означеного феномену, педагогічні умови, етапи формувального експерименту, методи дослідження представляє повний технологічний цикл. Зазначена модель передбачає освітню траєкторію фахової підготовки студентів факультетів мистецтв університетів, спрямовану на підвищення індивідуального рівня їхнього музичного розвитку, практичне оволодіння інтерпретаційними вміннями та набуття знань щодо здійснення музично-педагогічної діяльності на високому професійному рівні.

У процесі проведення дослідно-експериментальної роботи дисертантом була встановлена критеріально-показникова система формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання. На діагностичному етапі педагогічного експерименту автором було обрано чотирирівневий варіант виявлення результатів – творчий, достатній, фрагментарний та нульовий рівні сформованості означеного феномена, яким було надано якісні та кількісні характеристики.

Формувальний етап експерименту проводився у декілька послідовних етапів, включаючи такі: спрямовано-мотиваційний, інформаційно-комунікативний, ціннісно-саморегулятивний та усвідомлено-продуктивний етапи. На кожному з етапів експерименту дисертантом були підібрані цікаві методи (навчальні дискусії, творчі конференції, демонстрації музичних творів, проведення брифінгів, метод візуального підкріплення відчуттів, евристичний пошук даних, створення презентацій, творчі завдання, проблемно-пошукові методи, аналітичні етюди, метод самоконтролю, творчі диспути з використанням медіа-засобів, бесіди-діалоги, інтерпретаційна гармонізація мелодії, самоаналіз, проєктування та ін.), комплексне застосування яких сприяло позитивній динаміці зростання показників сформованості інтерпретаційних умінь у всіх рівневих групах та на всіх етапах навчання.

Вірогідність розроблених дисертантом принципів, педагогічних умов, методів, прийомів та етапів формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання підтверджено статистичною обробкою результатів експериментального дослідження, яка уможливила виявлення позитивної динаміки рівнів сформованості досліджуваного феномену в експериментальній групі, що підтверджує доцільність впровадження розробленої авторської методики.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. У своїй роботі автору вдалося реалізувати мету та виконати всі визначені завдання дослідження. Подальшого розвитку, систематизації та конкретизації дістали теоретичні положення щодо фахового навчання студентів у мистецьких закладах вищої освіти; методологічні підходи й відповідні до них загальнодидактичні та специфічні принципи формування інтерпретаційних

умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання; методи і форми фахового навчання студентів факультетів мистецтв університетів.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його теоретичні висновки та експериментальні результати можуть служити: для оновлення змісту навчальних курсів з методики музичної освіти, хорового диригування, постановки голосу, хорознавства, виробничої практики, розробки методичних рекомендацій з формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання. Виявлено специфічні особливості вокально-хорового навчання студентів факультетів мистецтв з урахуванням національних, ментальних і культурних особливостей, що дозволяє інтегрувати результати дослідження у світове освітнє мистецьке середовище.

Дисертація викладена науковим стилем, доступною мовою, в логічній послідовності, з критичним аналізом та висновками. Дисертаційна робота логічно структурована, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів і загальних висновків та списку використаних джерел до кожного розділу: до першого розділу – містить 66 літературних посилань, з них 5 іноземними мовами; до другого розділу – 59 літературних посилань, з них 4 іноземними мовами; до третього розділу – 33 літературних посилань, з них 4 іноземними мовами. Загальний обсяг дисертації – 193 сторінки, з них 180 сторінок основного тексту.

Основні теоретичні положення та результати дослідження повною мірою відображені у 5 наукових публікаціях, серед яких 2 публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародних виданнях, 2 – праці апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

Дисертація Се Сяолу на тему: «Методика формування інтерпретаційних умінь студентів факультетів мистецтв у процесі вокально-хорового навчання» є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри теорії музики та естрадного мистецтва
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова

